

I 68089

Dr. J. Stebinga!

Spoorhagje

Ljubljana

29/12. 1905

Četrty zvezek Devovih „Pisanic“.

Objavil dr. Janko Šlebingar.

Ljubljanska licejska knjižnica hrani iz Kopitarjeve zapuščine v papir vezan zbornik navadne osmerke (sign. 19890 — 94. V, 3, g), obsegajoč tri letnike Devovih «Pisanic», tri nemške pesmi-prigodnice, grofa Edlinga «Der Isenz und die Laybach, eine Idylle» in slednjič 17 nezaznamovanih listov rokopisa z 19 slovenskimi pesmimi. Razen tega hrani knjižnica v rokopisu še izbor iz imenovane pesniške zbirke (8 listov, 4°; sign. 388), ki ga je pisala ista roka na enak papir. Obe zbirki sta brez naslovnega lista in podpisa, toda njihova vsebina nam svedoči, da je to pesniško gradivo Ant. Fel. Deva (P. Joannes Damascenus) za četrty zvezek «Pisanic». O tem uredniku prvega slovenskega pesniškega almanaha poroča o. M. Pohlin v svoji Bibl. Carnioliae (str. 28), da je zložil razen nekaj pesmij, ki so se natisnile v prvih treh letnikih «Pisanic», tudi več «pro annis 1782 et 83, quae inedita remanserunt et maecenatem alterum expectant». V pesništvu je iskal utehe v težkih urah bolezni: «Morbis podagrae, chiragrae, calculi et tabis miseriis afflictus, vires morborum versificando leviabat». Ko je umrl (7. novembra 1786), «preneha petje u Emon' začeto», edini Vodnik, najmlajši izmed udeležencev, še je «vnemal srca po deželi». Časi slovenski muzi niso bili prijazni, in skoraj pol stoletja je minilo, da spet «združeni so domovini peli» boljši pevci okrog «Kranjske Čbelice». — Duh Pohlinovega delovanja se zrcali v tem prvem poskusu posvetnega pesništva. Svojih vzorov niso iskali izven avstrijskih mej. Denis, «bard» Marije Terezije in cesarja Jožefa, ter mnogoštevilni almanahi so zadoščali njihovemu pesniškemu poletu; le tuintam se je zaslišal odmev anakreontikov, seveda v oblaženi in dostojni obliki slovenskih pesnikov-duhovnikov.

Poezije nam nudi ta zbirka sicer malo; toda literarni historik ne bo prezrl tega pojava v našem slovstvu in ga sodi po duhu časa, ki je za nami že — 125 let. Pisatelj slovenske metrike, našega pravopisa se pomudita nekaj trenutkov tudi pri «Pisanicah» ... In s tega stališča zasluži rokopis, da ga rešimo pozabljenosti.

Ponatis sem priredil natančno po Kopitarjevem izvodu, katerega je že omenil Jos. Marn v «Jezičniku» XXII, 68—69. Vse nemške opombe sem prepisal v latinico z današnjim pravopisom in jih združil na koncu zbirke. V drugem rokopisu (b) sledijo pesmi v sledečem redu: «Na kratkust zhloveshkega fhivlenja», «Jetnik» (= «Sadovolne Jetnik»), «Medved per Zhebelah» (= «Na sladnost. Satyra»), «Stanovitnost», «Putigrom inu en Povsh», «Clytia k Belinu al sonzu» (= «Na svojega nekedanega Dobrutnika Sonzhna Rofha»), «Na vhod lublanskih fhovnirjov v lefhishe», «Lev inu Podgana» (= «Na nehvalefhnost. Lev inu podgana»), «Na mushtro lublanskih fhonirjov v Lefhishu». — Nova je torej edino «Stanovitnost», ki je sorodna po obliki s pesmijo «Amynth na ozhy svoje Elmire» v tretjem zvezku «Pisanic».

(Stran 1.)

Visitat, non vitiat
ena zhebela na rôfhi.

Orthographia pure Elementaris Linguae Carniolicae.

Nulla salus bello pacem deposeimus omnes.
Virgil.

- Pred tebe, o Belin! in' vas svete Modrize!
 Ponifhnu vershe se en zhlov'k na svoje lize,
 Ter mole vas, in' tu, kar on v' rokah derfhy,
 Svete Divize vam pod noge polofhy.
 5 On prose, de be se, zhe vam se bode fdelu,
 Tu, kar on pisal je perjafnu gorivfelu,
 In', de, kar bode on od kraynskeh zherk fapejl,
 Be vsakatiri Kraynz perjafnu gori vfel.

A.

- A pervezh skupej vsem A vselej fhely biti,
 10 Sa nemshke Ź se ón nima shlishat' pustiti
 Namest njega Ódam nej Ó le tak imá,
 De A svoj lestne glas nobenmu nafavdá¹
 (Stran 2) Ź Nemz pred elam lę svoj glas 'mu more dati
 Kader na konzu bo en mosh on otl stati
 15 'S tem se bo on Shtemal, s tem si bo on Igral,
 'S tem bode drugega she tudi vezh Keklal.
 Spal pak, in' samoflofh us von se more vfeti,
 In' kar je fhene zol nasme tak glas imęti.
 Sadosti tebi je, de ti od A tu vęsh,
 20 Sapisat zherko to dergazhe de nasmesh.

B. P. in' W.

- B. P. in' W fheleę svoj lestne glas dobiti
 Bit'. Pyt' in' Wyt' otę skus tu varnu lozhiti.
 B. gladke glas fhely. P. terd. W povfkega,
 'S veselam nej fatu B. W en prostor da.

C. K. in' Z.

- 25 C męnem, de zhes tu bo nehala fdihvati,
 De Z in' K sta njo pustila fwendefhati,
 Pervole, de zhe kdu per ptujeh njo pusty,
 Ter nezh namara vezh, de lih vezh v' zirkvi ni'.

D. inu T.

- D tudi, inu T sta si roke podala,
 30 Ter oblubila, de vezh se na bofta klala.
 Desh ivogat nivam D od fgur doli Defhy
 Tesh T en Teshke vos Teshku v'krebru Tishy.

(Stran 3.)

E. É. È. ê. ę.

- Përfafnu E, in' È bè rade sê objelê
 Keb' pushèlzé toku fa vsak' svoj glas prêjelê,
 35 E v'soku rêzhé nêj. E nisku rêzhé Rêzh
 E rêzhè nêj tèrdú jest Grëm, natihèm Lezh
 Ê 's strëshèzo — fa dve, déb' ve njo gorivfêlé,
 In' fa Pêzhenko pêzh njo dé bè vë imêlé,
 Vas prosê, in' E ta vélala déb' fa dve
 40 Satu, kè 's répèkam sé dajlshè vtègnit' vë
 Judovske E terpy, de ona se nafrêzhe
 De zol nobedn njo zapisat' v' Dobrem netshe,
 Terpy volnu, fakaj tu je njena lestnust,
 De ona nigdar se nashlishe jit is ust.

F. Ph. inu V.

- 45 F koker nekedaj fhely vselej ferzhati,
 Tud' v' ptujeh on P. h svoj glas namisle dati
 V. shpizhast se nabo zhestu, mënem, jefil
 Zhe on ferzhanje vezh nigdar na bo dobil.

G. K. H. Jod

- G, rada be od K pustila se lozhiti,
 50 Le eno mervezo od K si ohraniti
 Vas prose, de she sme, de worsh bo rèkla Gost
 Je, in de terda be ostala vselej Kost,
 Al' de be lahene G v' en H prebernile,
 De gosto godlo be 's hosto hodlo mamile,
 55 Al' de be nemshke jod namest nje shlishal se
 Vas prose de vë tû be odvolile vse.

(Stran 4.)

H.

- H. nej hahlati se posod fastopnu shlishi,
 Kjer kol on bode stal, pred njim C nafapishi.
 In, kader Nemz bres C 's jefika ga fguby,
 60 Povsod nej njega Kraynz popoln'ma von spusty.²

I. inu Jod.

I samuglas se rad pusty pregovoriti,
 De namest E se on nima pisat' pustiti,
 In' Jod en samuglas sam biti notshe vezh,
 Rad se on vsem pusty ja, je, ji, jo, ju frezh.³

K. inu Q.

65 K. v' kraynskem namest Q, in' mest C. krayluje,
 On rehkvu seje sam, sam terde podkve kuje.
 Al' vonder on pusty, de rezhe Q na glas
 Qvishk, Qvatre, Qvinte, in' tud' Qvarte, Qvante Qvas.

(Stran 5.)

L

L. prose, de be ve, kar fo fhene prosile,
 70 Pisati ga povsod perjafnu dovolile,
 Sa ev, fa iv, fa ov fa uv, ali pak fa av
 Deb' njega moshke spól le sam na konzu bral.⁴
 Dolg nej istegne se, al' zeno nej plazhuje,
 Ga ima V le brat, zhe lih ga sapisuje.
 75 Dolenz, zhe otshe, nej ga rezhe dolg vselej
 Koker navajen je on rezh odnekedaj.
 Sad A, tad E, O, U so dvojen L pisali⁵
 Eni, de njemu be kak tershi glas perdali,
 Al' lofhe vólle kdu od vóle be delil,
 80 Na konzu pak she on ni dvojne pisan bil.

M. inu N.

M, inu N be tu od vas rada sprosila
 De be onâ skus nos she fa naprej sgvonila,
 In' de vsak v' ptujeh le be dvakrat pisan stal,
 Ter vsake ptujz toku ga 'fvezhem shumam bral.

(Stran 6.)

O. inu Ó.

85 Okroglu O be 's Ó se rad fazhel sukati
 De vsak be jel svoj glas reflofhnu godernati.
 Sakaj be v' bolshe se O v' en U sprebernil.
 En dobre urfhoh she nobedn ni vganil.
 Same lublanzhanke so bolshe 's U pisale,
 90 Od bol na posovjo so one U jemale,
 Al' kje je bol kedej fa bel pogmórne pejl.
 Bel prov gorenz tedej od bel je bolshe vfel.

- Sakaj she nigdar ni E v' U se sprebernila,
 Zhe lih po sili je se rezh fa U pustila.
- 95 Al' E v' rogeh bosh v' O sam kmalu sprebernil,
 Zhe le v' rogove njeh bosh urnu prevernil.
 Toku bo Gospodar svoj O v' Gospudu sgubil
 Sa tu ke pisat' je on v' njemu U oblubil,
 In', zhe lih Terfhezhan ga frezhe le Gospod
- 100 Navada vonder le 's U pishe ga povsod.
 Al je navada ta pak prov nasmem skleniti
 Jest, Vam enam pustim rad zhes, tu prov soditi.
 Sakaj Gramaticus jest nisem she dofdej
 Od sameh zherk je le vse, kar jest pishem fdej.

P

- 105 P je od fgur⁶ od B, in' W fhe slovu vfela,
 Pokaj be spet od nje tu moja pishuv pejla?
 Q tudi se je fhe odfgorej tebe vdal
 De zhe otsh bodesh ti ga vonder Qvartam dal.

(Stran 7.)

R.

- R samega naprej povsod pusti derdrati,
 110 Tovarsha njemu ni nekjer potreba dati,
 Sakaj fadosti on sam 's sebe fhe ragla
 Zhe le kak Per k' njemu od kod na perroflla.

S inu f.

- Sadosti dolgu sta se S, in' f davila,
 Vsak voshe de be ta njeh vojska bersh minila.
- 115 V' 'ti jest fa sredneze Modrize vas fhelim,
 Ter zelo pravdo njeh vam k' nogam polofhim.
 Sklenite! kaj fen es ima mozhnu seslati,
 In' k'tire, de povfku ima von 's ust beflati.
 Sklenite, k'tire be bel prov na konzu stal,
- 120 Debé nje vsaki ptujz po svoji shegi bral. —
 Ta dolge f so si sizer eni ifvolili
 Sa terduglasnega, ke so v' oku dobili
 Ga v' sivi starosti, in' ke on tak stojy
 V' jefikeh blifhneh⁷ kjer povsod ojstru vely.
- 125 Al' drugi, k'tiri so vezh muje perfadeli
 Si skushat' obudva, so ta S gori vfeli
 Sa ojstruglafnega, fa tu ke on prestal
 Vse teshke skushne je, toku, de se je bral

- Povsod enak, kjer je v' oblasti svoji stati
 130 'Mu perpusheno blu. Nezh treba sprebrazhvati
 Ni njega blu. Al' f ta kmalu je falil,
 Koker le v' drugi stavk je on postavljen bil.⁸
 (Stran 9.) Nezh me namore v' tem letu doli potreti,
 De v' drug'mu stavku Mosh, Mofha otshe imeti,
 135 Sakaj ke v' Mofhu S svojo oblast fguby
 Ni zhudu de S ta se v' f ta spremenj.
 Koku nasprutneki Mofha mor'jo pisati,
 In' ne Mosha, zhe S ta more njim velati
 Sa mehkega, navem, zhe pak tu perpustę,
 140 Nej na svoj superstavk sami odgovore.⁹ —
 Sakaj ti stari pak so f leta derfhali
 Sa ojstruglasne, je, ke niso prov skushali
 Al' terdnu on povsod be vselej tak obstal,
 De njemu be nekjer se 'n druge glas nadal. —
 145 V' besedah ja, jest sam narvezh starost sposhtujem,
 Zhes pravopisnost nje pak milu jest fdihujem,
 In' kdu bi nafdihval? k' se tu dobru vę,
 De vezhkrat ti sami si supergovore.
 V' blifhneh jefikeh de f ta povsod seslati
 150 Se slishe, jest zhes tu namorem nezh pisati,
 Al' tu |:perjafnu zhe jest govoriti smęm:|
 Natare mene nezh, fakaj jest dobru vęm,
 De ti fa mehke es so si en z fvolili,
 Ter de satu njim ni potreba de pulili
 155 Be oni se fa tu, k'tir' es be ojstre bil
 K'teh jefik je skus z reflozhek fhę dobil.
 Z ta dopolne tu, de v' skushni vsa obstati
 Oblast famore njeh, de njega spreminvati
 Potreba ni nekjer. Al' oh! nam nam fe tu
 160 Koker sem skafal fhę potreba, treba blu. —
 (Stran 10.) Sakaj be en dolg f na konzu stat' namogl? —
 Sakaj be pisat' se le mogl S okrogl? —
 Na konzu? — me eni ojstru fdej prashajo,
 In' jest nje: Al' onı starost sposhtujejo?
 165 Ja, pravejo onı. Nu toku poyshite,
 Ta f na konzu v' nji, ter ga toku pishite.
 Sadosti dolgu sem jest njega v' nji iskal,
 Al' najdl ne, deslih b' s' bil glavo isklal,
 Us trud je bil sabstojn. Ne Trubar, ne Kobila¹⁰
 170 Sta mi na konzu f ta pisat' dovolila.

- Sakaj v' njeħ najdl sem povsod de je S stal,
 Kjerkoli sem jest v' njeħ en es na konzū bral.
 She mejn pak de fs be se bla skupvesala,
 Ter toku fvefana seslat' si pomagala,
 175 Sakaj |:zhe slovo je f ta:| be naslovil
 Sadosti sam? — Sakaj be f unem fdrufhen bil? —
 She tu be jest rad pejl |:zhe se smem podstopiti:|
 Ta f oteħ eni sam more ojstre biti,
 Satu, ke je on dolg, in' dajlshe glas dershy.
 180 Shtant njega otshe, de tedej on lę shumy,
 Modrize! oh! kaj be od mēne vę sodile?
 Keb' mi naspruti rezh toku vę dovolile:
 Tih f ta more bit' S ojstre pak leta,
 Ke f ta gre rognu 's ust shantit' more ta.
 185 Al' prezh sto shalo prezh, vę ste svete Modrize.
 Tu fhale vas, jest vem, na terdnost te resnize,
 Vę gledate samu. Po ti sodite nas.
 Povsod sem jest volan, Modrize wugat vas.
 (Stran 11.) Volan, dergazhe zhe previfha me resniza,
 190 Dergazhe pejla bode moja postraniza.
 Volan, de vfet' nafaj vse otshem fupet jest,
 Volan, zhe jest falim vse peħe rad prenest. —
- Od esov dosti tu. — Namest T. Z. zapishi
 Pred I. U., in' dva U. nigdar ti skup nayshi!
 195 V skupej glasne pak se je fhę fdavnej vdal,
 De namest efa on nabode nigdar stal.

W

Dva V skleniti se na krifhem sta pustila,
 Lę, de be W pregnat' ta dva srezhnu obranila.

X

- X 's svojem krifham je poterpesliv' volan,
 200 De on tem ptujem saj potrebne bo derfhan.

Y

Bres pik se Ybxonyr fhely povsod pisati
 Deb' Ij. J. in' Ī tuđ' smela kaj velati.
 Na konzū kader kje on prizhne zhas fgvony,
 Potegnit' on se dajl 's jefikam rad pusti.

Z.

205 Z. zhast Bogu daje, Z lube to pravico,
 Zesarja Z zhasty, zhasti Z zesarizo,
 Kraynz! al' Z vredne ni, te ti njega zhastish
 Ke njega tulkrat na jefik tvoj dobish? —

Vse tu pak, o Belin! kar fdej glas pishve moje
 210 Od kraynskeh zherk mozhy al' fizer kaj fapoje,
 Pod pruko tvojeh nog jest doli poloshim,
 Ter sklepu vashemu Modrize ifrozhim.

(Stran 12.) Na vhod Lublanskih fhovnirjov v' Lefhishe
 Ta 19 dan velkega Travna 1781.

Gre, kamer bobn, 'mu berbla, fhovnir v' lefhishe,
 Vse mejstu gre fa njim, vse njega spremit' yshe.
 Na vem, al' tulkajn je fhovnirjov, ked ludy,
 Kar vsak'ga spola njih fa njimi von hity:
 5 Vsa zesta fhidaneh od shamprov je obdana,
 Nasprut si v' dveh verstah stoji shibka Lublana.
 Skus te gre zverst junak. Kok veter'nze shume
 'Mu fdrov odhod! Kok' on njim bliskat ve
 Sahvalo 's jeklam? O, kok' perse trepetajo!
 10 Kok' sladke ogn inu drobne ozhy miglajo!
 Kok' vsak' se vesely serze, ke najde tu
 V' verstah junaskeh kar je njemu blu lubu.
 Veseli se fhovnir! vsa te Lublana lube,
 Vsa lube te satu, ke te tvoj Jofhef lube,
 15 Lub' njega tudi ti! lub' tudi njo gorku!
 Lublana ona je, bit lublena fatu
 Od tebe ona 'tshe. Nanehaj njo lubiti,
 Skus hladno Savo si njen ogn pogasiti
 Nikar napusti ti, pust' de se vname vezh.
 20 Tok' v kratkem videl bosh njo k' tvojmu ognu tezh,
 Ta k' Jofhefa slufhbi te urnega zhastila,
 In' slavne vejze bo ti fa klobuk sadila,
 Ti nje vesele bosh, ti zhast nje, ti nje vse,
 Shovnir! podvifaj se bersh urn'ga st'riti se.

(Stran 13.)

Na kratkust zhloveshkega fhivlenja.

- Povsod se fhę svity, spomlad! tvoj syn, lep zvęt,
 Ah', oh navęm, al' se ti mate vezh, al' smert
 Njegova? — Dans rodish ga, dans ga vfamesh spęt,
 Dans fibel njemu je, dans fharg je njemu vert.
 5 Zhlovk! al' fhivlenje ni tud' tvoje take zvęt? —
 Sazhetek jutru tvoj al' ni, in' konz vezher?
 Al' vert, katire da te, in' pofhrę ni svejt? —
 Al' kar se fajtro bil se tudi she fvezher? —
 In' ti shopiresh se, ti fnafhesh se, shtemash
 10 Tvoj prafne nez. O zhlovk, koker de b' vęzhne bil.
 Skerbish fatu, kar ti she dans fgubiti fnash,
 Zvęt se, zvęt vsahne bersh, nigdar ni dolgu fhiv.

Na sladnost. Satyra.

- Duh perjetne sterdy vashe
 Se reslil je v' worshte nashe,
 Je k' zhebelam medved djal,
 Temu ke jest superstati
 5 Mogl nisem, perhlazhati,
 Sem na pot se k' vam podal.
 Prosem torej, pervoshite
 Meni tu, in' bit' pustite
 Tukaj me per vas
 10 Lę en majhne zhas.

o o o

(Stran 14.)

- Na tu doli on pozhęne,
 Ter na spredne taze dęne
 Od fhelâ teshko glavo,
 Voha serd, in' ogleduje
 15 Te pajnove, ter fdihuje
 En zhas milu sam sebo,
 Kok' da njeh be mogl pridti
 Si ta ogn ogasiti,
 Ktir de b' sterđ njeh pyl
 20 Vnel je njega bil.

o o o

Vfghan od njega blifhshe pridti
 Po vseh shtireh se plafiti
 On k pajnovam kje fazhnê,
 Pride, lifhe krog fherela,
 25 Al' ke vid'la je zhebela
 Tu, ga v' jefik pizhla je,
 Sdej ke jefik 'mu oteka,
 On erjove, inu veka
 O! kok' britka smert
 30 Mi je sladna sterd!¹¹

Na enga gologlavza.

Zhe vezh ti nimash lejt,
 Koker na glavi las,
 Tak' res ni, kar us svejt
 Od tebe na us glas
 5 Upije, de se star,
 Sakaj zhes lejta tri
 Veliku biti star
 -- -- Namoresht ti.

Martialis, lib: 12. Ep: 7.

(Stran 15.)

Na svojega nekedanega Dobrutneka Sonzhna Rofha.

Koku dolgu sonze moje!
 Wogi revi mi she bosh
 Ti skrivalu fharje tvoje?
 Ter morilu serze moje
 5 Oh! kok' dolgu she ti bosh
 Meni ti se fagrinvalu
 In' le strele v' me bliskalu

o o o

She je, fhe je shestkrat [b: shtirkat] meni
 Mesez sijal polnu srebru,
 10 Kar fhivela sem v' ermeni
 Luzhi tvoji, kar v' nobeni
 Na fhivem vezh, kar samu
 V smertnem gerlu kumej kremam,
 Vlezhem, vmiram, in' pojemam.¹²

o o o

- 15 Moje sonze! povej meni:
 Kaj de je fhalilu te,
 Sem mordej jest v' pesmi eni
 Pejla serd si? — Oh v' kaj feni?
 Povej! in' odfhali me
 20 Je povsh, al' je pepelniza
 Greh moj bila, in' kriviza?

(Stran 16.)

Na mushtro Lublanskeh fhovnirjov pod
 shmarno goro v lejtí 1781. po eni
 turshki vífhi.¹³

Kok urnu derdra Lublana v' polje,
 Junaki kjer nje fhe v' verstah ftoje,
 K' veselemu ognu bron njim sgvony
 She turshke, in' bobn v' zhin njega germy.

*

- 5 Kok' pükshe slone na ravneh ramah!
 Kok' jeklu svity se v' mozhneh rokah!
 Kok' giblejo se v' shtriz tesne verstę
 Potem, kar pishale, in' bobni vershe.

*

- Sdej gredo naprej, fdej trdne stoje,
 10 Vse skupej se fdej, fdej v' trópah verstę,
 Sdej shajajo skupej, sdej lozhejo se,
 Sdej té sem, kje une brazhajo se,

*

- Al' k' bobn njim vkup, vkup, vkup fagermy,
 Vsa vojska¹⁴ se spet, ke b' trenil fdrufhy,
 15 Se sklene, skupstisne, in' fhelna zhasty,
 K' mushtranju, k' strelanju perpravna stojy.

*

- Perdirja vojshak. Blisk sviteshke mezh
 Njim mahne v' ozhy, fhe drugega vezh
 Ni shlishat', ked: Ogn, tresk, taf, paf brenzhat'
 20 Nezh videt' ked ogn 's njeh zelov¹⁵ ferzhat'

*

(Stran 17.)

Sdej desna se plat, fdej leva se stran
 Sabliska, in' fdej pody nam wel dan
 Ta sredna 's zhastitem tud' dimam 's ozhy.
 Sdej zela skup vojska na enkrat vstrely

*

25 Al' k' bobn njim spet fapoje shumezh,
 Strel neha bersh us germenje je prez.
 Dim fgine. Turk trobe, in' bunka, zhin, zhin,
 Zhifhina korafho njim glasne zhifhin.¹⁶

*

Spet vide oku pregnane¹⁷ vojske
 30 Kok' rozhnu v' plati fdejlene so dve.
 V' ovinke kok' hode tam una fa to,
 Ta tukaj kok' varnu se vstavlja pred njo.

*

Kok' una fajet to skusha tesnu,
 Kok' uni se ta sprutstave serzhnu
 35 Kok' vlezhe se una v' nafgledne verste,
 Kok' fbira ta tukej se v' goste trope.

*

Na enkrat od vseh perdere strany
 Sem una, in' to v' tesnobo tishy.
 Ta brane se, poka od unod, od tod,
 40 Njen ogn krog ferka, ked strele pavsod,

*

(Stran 18.)

Sdej metshki¹⁸ lejte gorezhi von 's nje,
 Ter 's ognam mude sovrafhne noge,
 In' ta k' napomaga fdej tukej nji vezh,
 'S nastavlenem jeklam odgajnja nje prez.

*

45 Tok' jako ke njo tu vide letâ,
 Perjafnu roko nji fdajzi podâ,
 Serd mine obojeh, na enkrat je myr
 Sapored derdra ga us skupej fhovnir.¹⁹

*

Lublana zhes tu, kar videla je,
 50 Vesela hity, k' njim blifhati se.
 Zhast svojm junakam perludnu shumy,
 Ter witeske vejze fa kape sady.

(Stran 19.)

Na kraynske Fante — Kurje woj.

- Dva ptuja petelina
 Sta skup n' en dvor pershla,
 Kjer vsa kurja drufhina
 Je skupej fbrana bla. —
- 5 Ta dva 's zhastjo sprejeti
 Domazh petelin je
 Sazhel veselu pejti,
 Ter k' njima blifhat se. —
- Sa njim je perfibala,
 10 Se lepa jareza,
 In' 's njo vred perskakala
 Sem urna grahorza. —
- Po tem, ke pođravile
 Sta jeh perjafnu ble,
 15 Sta fdajzi povabile
 H kosilu jeh obe. —
- Perludnost njeh ke vfela
 Ta petelina sta
 Sa zhast si, prov vesela
 20 Se fdajzi njim vdasta, —
- Ter gresta, kamer pelè
 Petelin jeh domazh,
 Med kurè zherne, wele,
 Perjafnu gogotazh. —
- 25 Tukaj ponude njima
 On ajde in prosâ
 In', kar on vezh she îma
 Tud' kebrovga mesâ. —
- Pokojnu, myrnu bilu
 30 Vse toku dolgu je,
 Doklej tu njeh kosilu
 Tukej terpelu je. —
- Al' ke sta nafobala
 She"petelina se,
 35 Na enkrat se resklala
 Vsa njeh perjafnost je. —
- Sakaj Pepelzhek mogl
 Terpeti ni tega,

(Stran 20.)

Per Jarezi de Vogl

- 40 Vezh koker on vela —
 In' k' Vogl tudi otshe
 Per une kaj velat'
 Pepelzheku mogozhe
 Ni blu tu dajl prestat'. —
- 45 Satu on gogati
 Nad Voglan bersh fazhne
 Ter 'mu naprej metati
 De on, navem kaj, je. —
 Vogl postrani glëda
- 50 Pepelzhka, 's ozhy
 Obeh 'mu jëfa blëda
 Posili von ferzhi. —
 Se vstave, in' fnositi
 Se nad Pepelzhekam,
- 55 Sazhne svoj klun brusiti,
 De njega rata sram. —
 In' ke tu poshlushati
 'Mu ni mogozhe vezh,
 Na us glas on vrishati
- 60 fazhne: Na mezh, Na mezh. —
 Gresta, pirje shopire
 Se qvisku vsakemu
 Smert klun nastavlen mire
 Un' tem', ta unemu. —
- 65 Keb' trenil fdej sferfrata
 Skup slobna wytefa,
 Ter fa greben zefrata
 Se en t'ga drugega. —
 Domazh petelin pride
- 70 Se med nje falety,
 Pepelzhek sam bersh vjide
 Vogla on prez h spody. —
 O vwoga petelina!
 Sakaj sta wyla se?
- 75 Povejta, kje drufhina
 Sdej vama luba je?
 Oh! kure so fweyfhale
 Od vaju bersh obe,
 Ter vama so ostale
- 80 Vskubene glave.

(Stran 21.)

Poeta.

O fantji! vas ni sram! fa nezh se toku klati?
 Vam vasha kry mordej fa tu v' fhilah fhivy?
 's zhastjo fa Jofhefa vi fnate prelivati
 Njo, Njega je, fajn' fajn' nej lę samu fhivy

Na prafne obeęte.

Nezh ti mi fhiv nadash, po smerti pravesh dal
 bosh meni kar imash, Oh se she nise wal,
 De b' si navoshil jest,
 Te skorej v' jamo nest'.

Martialis. lib 11. Ep: 37.

(Stran 22.)

Putigram²⁰ inu en Povsh.

Putigram enkrat lefhati
 Vgledal enga povsha ję,
 Tega vfame, in' fdihvati
 K njemu on toku fazhnę
 5 Povsh moj! O podoba moja
 Se 'szer, al' oh srezha tvoja
 Vęzhe je, ti, ti fapert
 Se fnash 's tem saj veseliti,
 De na mife ti fnash priditi
 10 H 'kirem je mi vhod fapert.

 Srezhne povsh! vse tebe yshe,
 Sa te se Bohinz poty.
 On prekople, on preyshe
 Sterme hribe, in' pezhy,
 15 On 's veselam najde tebe,
 Stabo on odfhale sebe,
 Ti sladkash mu grenke put.
 Jest fdihujem v' moji jęzhi
 In' k nasręzhi moji vęzhi
 20 Sa me ni nobeden trud.

'Stabo wogat gre v' Lublano
 On shtemanu, vse pervrę
 'S hish, ter fa te mujo dano
 Bersh dragu 'mu plazhat' 'tshe.

(Stran 23.)

25 Tvojo pefo roka wela
 Tehta, al' be tebe vřela.
 In', oh! ti dopadesh nji
 Sa me pak nehze namara,
 Nehze fa me napobara.
 30 Vse me lefhat popusty.

In oh srezha! zol lupina
 Tvoja toku srezhna je,
 De fa shalo se Bogina
 Ktira lepa v' njo fapre,
 35 V' to fa fhidane se mřefhe
 Ona sama tu fapřefhe
 In' k' en povřhek v' nji tizhy.
 Al' oh v' mojo, v' mojo hisho
 Tud' na tok' nadolřhno viřho
 40 Prid't' nobene videt' ni.

O moj povsh! kedaj svitila
 Nama bode se spomlad?
 Ktira nas bode reshila
 'S naju jezh skus mejkshe hlad?
 45 Ktira fupet bode dala,
 De me dva se sprehajala
 Po snofřeteh bodema,
 In' po verteh de lafila
 Boma, ter se veselila
 50 'S mladem zvetjam spet ma da. —

Povsh:

(Stran 24.)

Moj gospud! zhe jest v' resnizi
 Govoriti 's njimi smřem,
 Koker mislem, po pravizi
 Le samu tu njim povřem.
 55 De jest tu nasmřem fheřeti,
 Kar ony oř imřeti,
 Ter de meni lubshe je
 Sima, koker gorku lejtı
 V' ktirmu plafit jest po svejtı
 60 Revnu bodem mogl se.

O gospud le merfla fima
 V' ktiri sem jest us fapert,
 Sama mene rada îma,
 Ter po meni otshe v'mert'.
 65 Al' ke toplu leytu pride,
 Mi vsa zhast, vsa zena vjide,
 Vse me 's vertov verfhe prez
 De, zhe otshem fhiv ostati,
 Na verteh se perkafati
 70 Jest nasmem nekjer prevezh.

Oh nikar enaki biti
 Nej mi oni nafhele.
 Sizer be ked jest nositi
 Mogli tud ony roge.
 75 In' oh kok be gerda bila
 Glava njeh, keb' se svitila
 Na nji mordej krona ta,
 Satu vsak tu ostanimo²¹
 Kar smo, ter si pervoshimo,
 80 Vsakatire, kar imâ.

Na Paulo.

Pavla otshe mene fa mofha imeti,
 Al' jest notshem Paule fa fheno si vfeti.
 Paula je prestara. Ja, ke b' starshe bila
 She, be otl jest, de bersh se spet flozila.

Martial 1: 10. Epig: 8.

(Stran 25.)

Na nahvalefnost Lev inu Podgana.

Na eni tenki niti
 Pervefan je sedel
 Na svoji mozhni kiti
 En grofovitne lev.

5 K' temu se perdrufhila
 Ena podgana je,
 Ter ga nagovorila
 Toku ponifhnu je:

*

Krayl moj! koku fgoditi
 10 Se moglu je letu.
 De ti na eni niti
 Pervefan si terdu?

*

Lev rezhe: O! podgana!
 Sakaj se zhudesh ti
 15 Zhes tu, al' tebi fnana
 Lestnust she moja ni.

*

Na vesh de rajshe biti
 Vseskufi 'tshem fapert,
 Koker pak se lotiti
 20 Ta shibke nezh reftert,

*

Ha! mozh je meni dana
 Le fa mozhne vervy,
 Satu, moja podgana!
 Mi mar fa nite ni.

*

25 O Krayl! zhe pomagati
 Jest reva tebi smem,
 Snash meni le vkafati
 De jest to nit prejem.²²

*

(Stran 26.)

Lev nji 's glavo perkima,
 30 Podgana nit preje —
 Sdej panog on vezh nima,
 Ter prost is jezhe gre.²³

*

Podgana, k'tira mene,
 De lev hvalefhn' bo,
 35 Gre, njega vonkej spreme
 'S perkloneno glavo.

*

Lev, ktirega sram biti
 Satu fazhelu je,
 Popade, ter daviti
 40 Podgano to fazhne.

*

Podgana fazvilila
 Je bila tu samu
 O lev! sem faslufhila
 Jest dobra reva tu. —

*

45 Jest otl be voshiti
 Si, de bi mogl rezh,
 Takeh podgan zviliti
 De jest nashlishem vezh.

Na Skopina.

Skopin ima jefar stu stukrat, in' she vezh,
 Sit vonder ni nigdar, 'nigdar 'mu ni prevezh.
 Sit, praves, de on ni nigdar. Tu je prevezh,
 Oh na govori ti, te prosem, tega vezh,
 5 Sakaj jest vem, de bil
 K' vezhirji en komar
 Prevezh mu, in de pyl
 Ni vina vezh nigdar
 Koker en fingerat, Tok sit je on shl spat.

(Stran 27.)

Na novega lejta dan: v' leytu 1782.

O vezhne! k'tire sam nigdar nanekash biti.
 Katire sam ti se nigdar na spreminish,
 Katire sam velish, de vse imâ miniti,
 Katire zhase nam ti v' zhase refdejlsh,
 5 Katire rezhesh: Luzh nej bo! luzh shlshlshi tebe,
 Je bersh, temota vsa is svejta prez, fwejtshy;
 Dan wel zhloveku nej refgerne k' pridu sebe!
 On je, in' njega fhar us k' delu 'mu svity. —

- Nej pride nozh nafaj, nej pridne put' mu fbrishe
 10 Iz zhela njene hlad, nej sladke sajn tresla
 V' ozhy 'mu blede svit. Bersh nozh je, gre v' lefhishe
 Zhlov trudne, Mrak 'mu tih k pozhitku fhe migla.
 Toku te dan, in' nozh zhaste, stre mejsze lejta
 Stre zhase stu, in' oh! oh tudi, tudi ti
- 15 Ked senza fginejo fapored vsi is svejta,
 Kje lansku lejtu je? Kje je? shlu je, več ni. —
 Kje sad je? kje je prid? smo mi kaj perdobili
 Si v' njemu? je mordej fabstojn nam danu blu?
 Komu, Koku, Sakaj smo v' njemu mi slufhili?
 20 Gospudu al' samu? al' Pridu gmajn samu?
 Al' samem nam samu? Kaj smo mi perfadeli
 Si f eno mujo tu, samu letu dasèzh',
 Sa kar smo lejtu tu samu, samu imeli?
 Kaj tresesh se serze! kaj moresh k' temu rèzh'?
- 25 Stermish, movzhish, navesh, kaj de b' odgovorilu,
 Oh! al' en fnamene letu ozhitnu ni?
 De spoteknilu ti v' tem se sê, al' greshilu
 Zol dostikrat, al' vèst v' tem tvoja prizha ni?
 (Stran 28.) Gospud tvoj kdu je bil? Gospud, — al' pofhele nje,
- 30 Katir'mu streglu se fvestu, skerbnu, samu.
 Al' svejt fgol sam? al' ni vsezhihernu fhivlenje
 Le njemu samemu vselej fhivlenu blu? — — —
 Sa vezhnost kaj se ti skus zelu lejtu strilu?
 Oh! hudega dovel, zol malu dobrega,
- 35 In' malu tu kedaj je vse prov dobru bilu?
 Kaj strilu se tedaj v' tem' lejtu fa Boga?
 Kaj strilu fa gmajn prid? — Kaj so opravki tvoji
 Sa eni dosehmal fa tvoje blifhne bli?
 Kaj strilu ti se, kar v' potrebi njim be v' svoji
- 40 Kaj pomagalu blu? — komu so k' pridu bli?
 Nobenemu. Oh fakaj se ti tedej fhivelu
 Na svejtu dosehmal? — Oh fej te bodi, fej
 De ti tvoj shivèsh se od prida gmajn prejelu
 Katirmu slufhit' mar ni tebi blu kedej.
- 45 Dervu, je djal Gospud, katiru napernese
 Sadu, nej bode prez h od tav odsekanu!
 'S Sadovja mojega nej se na ogn nese!
 Sakaj en prostor be imelu she onu?
 Na femli? Inu spet: Katire delat' netshe,
- 50 Tu tudi nima jest, Nej revne bo povsod

Nej sroshena njemu povsod na prut pertezhe,
 Vse tare njega nej od unod in' od tod. — — —
 Odlog, Gospud! odlog, samu she fa tu lejtu
 Jest prosem, k'tiru dans nam se rodilu je,
 55 V' tem tebi fhivet' jest samu fhelim na svejtu,
 V' tem tebi le dopast' jest otshem mujat se.
 Vsem k' pridu otshem jest po mojmu stanu biti
 V' katirega me bosh mordej poklizal ti,
 In' volo de nabo nezha moglu spreminiti
 60 To mojo, Daj pomozh mi vselej tvojo ti.

(Stran 29.)

Sadovolne Jętnik.

Dolgu res je, kar lefhati
 V' moji jezhi morem jest,
 Al' ke to prov spregledvati
 Jest fazhnem, morem spofnati
 5 De njo ni teshku prenest
 Ja, zol, de ta temna jezha
 Mi je ta narvezha srezha.
 ○
 More vezhe srezha biti?
 V' to 's fhovnirji bom pelan
 10 De kus ni se podstopiti
 Me nobedn', al' kaj striti
 Mi od teh bom varovan.
 Ja she edn' zol pred vrat'i
 'S nago sablo more stati
 ○
 15 V' enem gradu jest stanujem
 Ena vsok'ga vajvoda,
 In' deslih napotrebujem
 Jerperg teh, in' naplazhujem
 Zhimfha tu nobenega,
 20 Vonder s teh nobedn mene
 Tu po sili von nafhene.
 ○
 Kdur sem pręd me otshe pridti,
 More dosti dolgu stati
 Na dvorishu, ter prositi

25 Vshlish moj tukaj fadobiti,
 Vezhkrat tud' dragu plazhvat'
 Ter szer tok', de bode njemu
 Malkedej tu perpushenu.

○

(Stran 30.)

Kremes tok terdu fapreti
 30 Vstanu ni svojga slata
 Koker mene |de b' kdu vfeti
 Me na mogl, | 'tę imeti
 Tu vsesus' fapertega,
 Ja sam Klukez,²⁴ be se vriti
 35 Sem na mogl po me priditi

○

Bres skerby vse v' moji jęzhi
 Tukaj myrnu jest lefhim,
 En slufhabnek meni stręzhi
 More tukaj vsaki ręzhi
 40 Vse skus njega jest dobim.
 On, perjatl ta moj fęste
 Mi pernese pyt, in' jęste.

○

Pizhlu res je, kar on meni
 Tu skus linzo pomoly,
 45 De b' prevezh na blu k' nobeni
 Shkodi, vse kosilze v' eni
 Sami rihti lę stojy,
 Savle fdravja vina pyti
 On nasme mi perpustiti.

○

50 Toku trefnega derfhati
 Mene more on vselej
 De, ke b' jest kje krog shtorklati
 Jel, al' se opotekati
 Napowyl glavo kedej
 55 Ter de b' drugi dān debele
 Gerzhe mene naboęle.

○

(Stran 31.)

Prost od tlake, prost od dęla
 Sem jest tukaj vsake zhas.
 In' de b' lih se mordej vneęla,

60 Ter 's plemënam fheq goqela
 Kje zol ena zela vas,
 Me nehzhe vodô nositi
 Sem nasile, njo gasiti. —

○

Sonze nigdar me napêzhe,
 65 V' hladni senzi jest sedim,
 Snoj is zhela mi natezhe,
 Desh da mene napertezhe,
 Burje se jest nabojim.
 Muh naslishem jest shumeti
 70 In' tud' ne komarjov pejti.

○

Al' kar narvezh je od tēga,
 Shena tukaj na ragla
 Nad glavo, ter se na krēga
 De nji manka unga, tega,
 75 In' de njena navela.
 De otrok fa kruh vekati
 Mi ni treba poshlushati.

○

Srezhna jezha! v' tebi spati
 Dosti zhasa jest imâm
 80 V' tebi tuhtat', v' tebi brati
 Koker otshem, al pisati
 Vselej bres vse fmote fnâm.
 Ti tedej o luba jēzha!
 Se narvêzha moja srezha. —

Na enega namernega obiskavza.

Zhez vse ti godernash,
 Kar je per nas,
 Sakaj na godernash
 Tud' sam zhes sebe ti?
 5 De pridti te sram ni
 K' nam vezhkrat vas.

(Stran 32.) Na prihod vikshega Moshkovitarskega Vajvoda
V Lublano, ta 12 dan Prosenza v' lejtü 1782

- Pershl je Vajvod v'sok spolnozhneh dufhelâ
Vre vsa Lubna skup gorezha od fhelâ
Ga videt', Vsa v goste se trope skup tishy,
She Velizhastvu se v' njenu oku blishy
5 Njegovu fdej. Al' tu ke hitre kojn je prez
Odtegnil is ozhy, se vnela je she vezh.
Hity se fbira, vsa, vsa se v en kup tishy
Hrast mozhne grata slab, pred njo, oh fhe jezhy
In' poka on, fdej se on vdere, fabunkla
10 Lublane pol fa njim fvaly se kje na tla
Med tem se perderda v'sok Vajvod, gre v' kafin,
Kjer zhakalu njega je vezh ked stu Bogin
Vse sorte, in Bogov. Zhas kratek ti njemû
Skaklajo, kulkajn je mogozhe vsakemû.
15 Al' trud navshezhe ga dajl bit' tu napusty,
Zhes ure dve 'mu fhe k' pozhitku jit vely.
Gre, spy, in' drugi dan on fgine fupet prez
Lublana joka se, de njega nima vezh.
Njegov spomin je sam ostal le she per nas
20 Zhastit bo on per nas ostal tud vsaki zhas. —

Na eno sramofhlivo fhenô.

- Sakaj na nalyesh
Kafarz si polnu ti?
Mordej de menesh ti,
De jest navem tega
5 Skrivaj de 's lonzheka
Ti vezh, ked jest pyesh. —

(Stran 33.)

Na vesele prihod Piuſa VI
Rimske Papeſha
V Lublano ta 16 dan Susheza
Anno 1782.

Piska rofhizh: Pius pride.
Shlishe Kraynz, ter skup ifide
Na vseh zestah se gorêzh,
Tukaj zhaka na ozheta
5 On syn brumne, ter obeta
Si od njega bloger rêzh.

*

Sdej, ke vos svet ga sem peſe
V' trope ſdajzi se veſele
Shelne Kraynz us skup fgosty.
10 Zeſte, ulze, vos obsuje,
Ter ga bres velike muje
Si odpêlat' napusty.

*

Te on vide, serza vname
Se, ter v' duhu te objame
15 Ozha syna svojega,
Sveſto svojo ſa ovzhizo
On ſposna te, in' 's desnizo
Svoj pastirske fhegn da.

*

Kar v' veſeli ti minuti
20 Le tvoje serze obzhute,
Ti sam v' stanu niſe frêzh.
Tu veſh, de samu od sebe
Serze vnetu ſile tebe
Tvojim ſa pastirjam tezh.

*

(Stran 34.)

25 Stoj Kraynz! Oh nikar namudi
Vos! Sakaj najin zhaku tudi
fhelnu v'soka Vajvodna,
V' brumnosti serze nje vnetu
Hrepeny k' svojmu ozhetu,
30 Pust, de on ga k' nji pela.

*

Pride, Kar ponifhnost st'rila
 Tukaj je obojeh bila,
 Je vesele Angelsku,
 Vmokni torej pishve moje
 35 Glas! ter pusti, de tu poje
 Le Kardelu Angelsku.

Stanovitnost.²⁵

Upej serze moje! upej!
 Ter ked sivna skala stoj.
 Zhe se lih perseglu skupej
 Vse je zhes te, ternu upej!
 Srezhnu bit' she fnash nezoj.
 Kir se dostikrat fgod̄y,
 Kar se namogozhe fdy.

Res je, strashe me wodezhe
 Terne, strashe, strashe trud.
 Al' ni pak tu bel dushezhe
 Kar skus fhele se gorezhe
 Le objame in' skus put?
 Ter, kar dajlshe se fhely
 Se nam vselej slajshe fdy.

Terdna stoj tedej, Emira!
 Nigdar nej te strah nabo.
 Pust', nej gora se podira,
 Pusti, nej se femla vdira
 Trepeozha pod tebo!
 Lubi, upej, terdna stoj,
 Dans Amynt fna biti tvoj!

Ja, Amynt! ja terdna biti
 Vselej sem sklenila jest,
 Ja, Amynt! te fadobiti,
 Jest po ternu 'tshem hoditi
 Rada in' gore prenest.
 Nezh slabel me nabo trud,
 Nezh grenil me nabo put.

Opombe.

¹ Welche das A beibehalten, und es von dem deutschen A zu unterscheiden mit dem accentu regio bezeichnen wollen, haben gute Gründe, aber wie werden sie das verlängerte A bezeichnen?

² Unstreitig ist es, daß die Alten vor dem O ein H, und so anstatt otshem Hozhem oder Hotshem geschrieben haben. Aber warum? Warum allein in diesem Worte? Warum soll ein Buchstab in einem Worte seyn, den man nicht ausspricht? Unterscheidet [sich] denn nicht otshem, ich will, ozhm ein Stief-Vater? — —

³ Ich bitte um eine gründliche Ursach, warum man nicht tiga für tega allezeit schreiben soll, indem es allezeit sein heißt?

⁴ Das polnische Ł des Herrn K. gefiel, wenn es erlaubt wäre, die Buchstaben zu vermehren. Ich würde auch aus dem russischen Es (C) ein neues scharfes Es, z. B. ein solches S aussinnen, um den Streitigkeiten ein Ende zu machen, aber es ist mir halt nicht erlaubt, und etc.

⁵ Diese Verdoppelung halte zwar ich für überflüssig, sie könnte aber doch gestattet werden.

⁶ Mit Fleiß hab ich od fgur und od fgórej geschrieben, um zu zeigen, daß das o sich in ein u verwandeln könne. Die Ober-Krainer aber verwandeln es gar selten.

⁷ So findet man es in der Slavonischen, Kroatischen etc. Sprachen und in den ältesten Büchern Truber[s], Jur. Kob. Bukvar etc.

⁸ Man sehe es in dieser Demonstration, der Illyrier schreibt часъ, часъї, etc. Synod. Illyrica, der Ruß часъ, часы etc. Rodde gram., der Truber часъ, часп etc. in Ep. S. Pauli, Dalmatin časъ, časi [v glagolici] etc. Edit. Spovid, Lausnizer Zaß, Zaßi etc. Gram. Haupt., Kroaten: Chafz, Chafzi etc. Evang. Croat., Slavonier Csas, Csasi. Angielich Gram. Die Krayner, welche das runde S für das scharfe annehmen: zhas, zhasi etc., allezeit mit unveränderten s. Die hinge[ge]n, welche das lange f für das scharfe annehmen allezeit mit Veränderung, Zusatz oder sonstiger Verunstaltung ihres f. So z. B. schreibt Adm. R. D. J. zhafs, zhafa. Warum eine Verdoppelung am Ende, wenn das lange f für sich scharf ist? Warum nicht auch in der zweiten Endung: zhafsa? — Adm. R. D. C. schreibt zhaf, zhafa unverändert; aber das lange f am Ende gefällt auch einigen von seiner Partei nicht. — Hl. K. schreibt zhas, zhasa; aber warum diese Veränderung in der zweiten Endung? Verliert etwann in dieser das runde s seine Potestät? Doch ich muß wieder zum meinen kraynerischen Quo mōribus Versen. Diese Note ist zu lang.

⁹ Man lese nur den Truber in lateinischer Schrift, findet man's häufig.

¹⁰ Truber und Georg, mit dem Witznamen Kobila, haben die ersten das lateinische Alphabet angenommen, ut ostendit P. Marcus.

¹¹ (V b še sledita dve kifici:

Al' on kumej se ofdrave,
 Spet sterd lifat' se naprave,
 Spet von 's gojŕda pergrenzhy,
 Spet k' pajnovam on gre bljifhe,
 Spet on voha, spet on lifhe,
 In' se mamit' napusty.
 Tu k' fa hudu gori vŕŕe
 Njemu so varne zhebeŕe,
 Vse skup vajn flete
 Ter ga oslepe.

Medved! povej, kaj je bilu,
 Kar ti je ozhy steknilu?
 Sladnost, sladnost on grenzhy.
 Wore revefh! ti se meni
 Smilesh. Al' oh! niso eni
 Ti enaki fmed ludy?
 Tem, tem medved, tem grenzhati
 Nikdar nimash ti nehati:
 Sladnost oslep̄y
 Tud' umne stvary.)

¹² V b sledi:

Spomni sonze! kok' lubila
 Sem gorezhe jest tebē.
 Od prihoda sem vertila
 Se fa tabo in spremila
 Notr do odhoda te,
 Sdej, kar ti se mi se skrilu,
 Je vse mene polomilu.

Glej! kok' spadlu slatu moje
 Vse mi je fhe is glave,
 Glej, kok' vmira pirje moje,
 Kok' se na skrivanje tvoje
 Shile v' meni vse sushe,
 Kok' se shtibla vsa podira,
 Lome, pada, v' femlo vdira.

Sonze! sonze! povej meni! itd.

¹³ Dies hab ich nur so, wie ich mir es nach jemaligen militärischen Übungen vorgestellt hab (weil ich es zu sehen nicht die Macht hatte) geschrieben.

¹⁴ b: Vojska, po slovensku se rezhe zel Regiment.

¹⁵ b: Zel je ena stara beseda, Rohr.

¹⁶ Zhefhinam heißt den Oberkrainern um Neumarkel herum etc. mit kleineren Handglöcklein läuten und so auch zhefhin eine Handglocke. Es scheint, daß es den natürlichen Ton gut ausdrücke. (b: Zhefhin od Krajna gori pruti Lubelu inu tam okuli je fgvonzhek. Sa tu pravejo zhefhinam, wenn sie mit der Handglocke läuten).

¹⁷ b: pregnane nicht vertrieben, sondern sinnreich.

¹⁸ Metshak heißt den Neumarklern ein Paln und vielleicht recht von metshem, werfen. Woher die Laibacher einen Paln [b: balm] fhoga nennen, mögen sie sich rechtfertigen. — Durch Metshki gorezhi will ich also, wegen metshem werfen, eine Granate verstehen, die man einstens aus den Patalions Karenen (?), oder wie das Ding hieß, zu werfen pflegte. Hab ich nicht recht, so hab ich wenigst eine Ursache.

¹⁹ Das Lauf-Feuer habe ich darzu erdacht, es war sonst am Ende bei dergleichen Übungen gebräuchlich.

²⁰ b: Putigrom.

²¹ b:

Satu vsak' tu ostanima
 Kar sma, ter si pervoshima
 Tu, kar sleherne ima.

²² V b sledi:

Taku potreba biti
Na bode tebe sram,
De ti se, sè reshiti
To nit pretergal sam.

²³ V b-rokopisu je pesnik spremenil drugi del basni ter vpletel v njo živalsko svatbo (prim. Štrekelj, Slov. nar. pesmi I. št. 972 in sled.): po narodni pesmi

Sa tu hvalefhne biti
Lev otshe pruti nji
Ter vkafhe nji prositi
Bersh eno gnado si.

Podgana vsa vesela
Zhes tu kar rekl je
Lev. S' je korafho vfela
Ter pred n' vergla se:

Moj krayl! ke b' se fgoditi
Tu moglu, prosem te,
De s mano farozhiti
Tvoj syn be otl se.

Ha, ha, ha lev smejati
Se jel je na us glas,
Odgovora de dati
On mogl ni en zhas.

Smejozh she on k' nji prave,
Nej tu se ti fgody. —
Podgana gre, perprave
Vse svatevske rezhȳ.

Syn pride. Vsa fverina
Je v' svatje fbrala se.
En medved starishina,
Medvedna teta je.

Drug Tigr, in' Drushiza
Je urna Veverza,
In' kuharza Lesiza,
Podlasza kevdrarza.

En Bistrovid 'tshe biti
Oshtir njeh. Vovk mesar,
In' sam Slon porozhiti
Ponude se ta par.

Ju! ju! tok' isdelena
K poroki fhe versta
Gre. Pride. Porozhena
Lev in' podgana sta.

Dan njim veselu mine.
 In' k' nozh vse omrazhy,
 Shen s nevesto fgine,
 Se vlefhe in faspy.

In' ko okul' oberne
 Se ponavedama
 Se na podgano fverne,
 Njo stare in' smenza.

Ta milu fazvilila
 Je bila tu samu:
 Sakaj sem jest mofhila
 Zhes stan se napezhnu!

Oh! otl be voshiti
 Si, de be mogl rezh:
 Takeh podgan zviliti
 De jest na shlishem vezh.

²⁴ Klukez, ein jemaliger berühmter Straßen-Räuber in Krain. Er soll sich auf der Transchen selbst erhenkt haben. (b: Klukez je bil en grofnu fbrisan kranjske tat. On je na sorshkemu pojlu gojfdizhe fasadil, katiri she fdej stoje, ita vulgus communiter.)

²⁵ Edino v b.

(Razprava „Početki slovenskega posvetnega pesništva“ izide v prihodnjem izvestju).

